

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI

BİSKÜVİ

●●● SEKTÖR RAPORLARI

İhracat Genel Müdürlüğü
Tarım Ürünleri Daire Başkanlığı

BİSKÜVİ

1. SEKTÖRÜN TANIMI

Tablo 1

SITC NO	048.42:	tatlı bisküviler
ARMONİZE NO	1905.31:	tatlı bisküviler
	1905.90.45:	bisküviler

Bisküvi kelime olarak Latince bis (iki kere) coctus (pişirilmiş) sözcüklerinden ve Fransızca 'da "bescoit" sözcüğünden türetilmiş olup, tahıl ürünlerinin kimyasal yollardan fermente edilmek suretiyle kabartılarak pişirilmesiyle elde edilen ürünlere verilen bir isimdir.

Türk Standartları Enstitüsüne göre bisküvi "unun içinde kabarmayı sağlayıcı maddeler, şeker, tuz, yağ ve gıda maddeleri ile ilgili tüzükte izin verilen diğer maddelerden biri veya birkaçı eklendikten sonra su ile yoğrularak tekniğine uygun bir biçimde işlenmesi, şekil verilmesi ve pişirilmesi sonucunda elde edilen bir unlu mamul" olarak ifade edilmektedir. Bisküvi, çeşnili ve çeşni maddesi içermeyen (sade) olarak iki çeşide ayrılmaktadır.

Bisküvi üretiminde birçok hammadde kullanılmaktadır. Bunlar; un, nişasta, yağ, şeker, dekstroz, invert şeker ve diğer şeker şurupları, bal, malt ekstraktı, melas, tuz, su, sodyum bikarbonat, amonyum bikarbonat, süt, yoğunlaştırılmış süt, süttezu, peynir suyu tozu, yumurta, lesitin, sodyum asit pirofosfat, kükürt dioksit, enzimler, monogliseritler (emülgatör), meyve ve sebze, baharat, kepek, vitaminler, antioksidanlar, ağartıcılar, antimikrobiyal maddeler, maya ve laktik asit bakterileri ve aromalardır.

Üretimde kullanılan un, buğday unudur. Toplam hammaddenin yaklaşık %50-65'ini oluşturmaktadır. Buğday ununun yansıra pirinç, soya, yulaf, çavdar ve patates unu veya bu ürünlerin nişastaları da kullanılmaktadır.

2. SEKTÖRÜN DÜNYADAKİ DURUMU VE DÜNYA TİCARETİ

2.1 DÜNYA İHRACATI

Bisküvi sektörü iyi organize olmuş ve büyüyen bir pazar konumundadır. Dünya bisküvi üretiminde önde gelen Avrupa Birliği ülkeleri aynı zamanda dünya bisküvi ihracatında da en önemli ihracatçı ülkeler konumundadır.

Bu çalışmada dünya bisküvi ihracatı 1905.31 Gümrük Tarife Pozisyonu (GTP)'nda yer alan tatlı bisküviler ürün grubu açısından incelenmiştir.

Dünya tatlı bisküvi ihracatı, 2015 yılında, bir önceki yıla göre %8 oranında azalarak yaklaşık 7,1 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

Almanya, Hollanda, Belçika, İngiltere ve Meksika en önemli ihracatçı ülkelerdir. Değer bazında, 2015 yılı dünya toplam bisküvi ihracatının yaklaşık olarak %34'ü bu ülkeler tarafından gerçekleştirilmiştir.

Tablo 2: Ülkeler İtibariyle Dünya Bisküvi İhracatı (Değer:1.000 ABD Doları, Miktar: Ton)

Sıra	İhracatçı Ülke	2014 İhracat Miktarı	2014 İhracat Değeri	2015 İhracat Miktarı	2015 İhracat Değeri	2014-2015 Yıllık Değişim (Değer) %	Dünya İhracatındaki Payı %
1	Almanya	212.374	845.789	217.753	730.808	-14	10,2
2	Hollanda	232.873	765.722	245.090	669.107	-13	9,4
3	Belçika	171.293	660.262	173.435	561.571	-15	7,9
4	İngiltere	114.758	496.056	121.997	476.681	-3,9	6,6
5	Meksika	159.314	365.407	205.925	408.479	12	5,6
6	Kanada	93.717	363.327	85.995	334.215	-8,0	4,6
7	Türkiye	152.701	311.027	161.867	321.754	3,4	4,5
8	Fransa	65.485	336.663	63.846	275.906	-18	3,9
9	Polonya	88.869	311.154	89.988	269.082	-14	3,8
10	İspanya	102.875	274.566	107.613	227.933	-17	3,2
	Diğerleri	1.229.412	3.194.062	1.138.654	2.862.868	-10	40,3
	Dünya Toplamı	2.623.671	7.924.035	2.612.163	7.138.404	-10	100

Kaynak: ITC Trademap veritabanı, <http://www.trademap.org>

*Sıralama 2015 yılı ihracat değeri bazında yapılmıştır.

2.2 DÜNYA İTHALATI

Dünya bisküvi ihracatında olduğu gibi, dünya bisküvi ithalatı da 1905.31 GTP altında incelenmiştir. Dünya bisküvi ithalatında en önemli pazarlar sırasıyla ABD, Fransa, İngiltere, Almanya ve Çin'dir. Bu ülkelerin dünya ithalatındaki toplam payları %36,6'dır. Bisküvi ithalatında ilk sırada, yaklaşık 947 milyon ABD Doları seviyesinde ithalat gerçekleştiren ve dünya toplamından % 13 pay alan ABD yer almaktadır. ABD'yi % 7,3 pay ile Fransa, % 6,2 pay ile İngiltere, % 6 pay ile Almanya ve % 4,2 pay ile Çin takip etmektedir. Bu ülkeleri Hollanda, Belçika ve Kanada izlemektedir.

Tablo 3: Ülkeler İtibariyle Dünya Bisküvi İhracatı (Değer:1.000 ABD Doları, Miktar: Ton)

Sıra	İthalatçı Ülke	2014 İthalat Miktarı	2014 İthalat Değeri	2015 İthalat Miktarı	2015 İthalat Değeri	2014-2015 Yıllık Değişim (Değer) %	Dünya İthalatındaki Payı %
1	ABD	286.745	942.709	302.166	946.788	0	12,8
2	Fransa	179.413	581.719	190.588	531.885	-9	7,2
3	İngiltere	128.099	509.718	133.151	450.522	-12	6,1
4	Almanya	125.870	477.808	137.539	433.174	-9	5,9
5	Çin	51.969	237.568	66.233	304.874	28	4,1
6	Hollanda	110.754	271.045	85.995	257.386	-5	3,5
7	Belçika	103.102	330.849	79.228	252.621	-24	3,4
8	Kanada	64.001	253.438	63.688	234.772	-7	3,2
9	Suudi Arabistan	45.488	184.447	53.897	210.171	14	2,9
10	İtalya	50.355	181.404	50.159	150.041	-17	2,0
	Diğerleri	1.595.663	4.002.104	1.504.466	3.596.680	-10	38,9
	Dünya Toplamı	2.741.459	7.972.809	2.667.110	7.368.914	-7	100,0

Kaynak: ITC Trademap veritabanı, <http://www.trademap.org>

*Sıralama 2015 yılı ithalat değeri bazında yapılmıştır.

3. TÜRKİYE'DE ÜRETİM

Türkiye'de ilk bisküvi üretimi 1924 yılında başlamıştır. 1932 yılında İstanbul'daki üretici sayısı 4'e yükselmiştir. Üretim, 1956 yılında Avrupa'dan küçük otomatik şekil vericiler ve tavaya dizici makinalar getirilene kadar küçük imalathanelerde ve ilkel metotlarla yapılmıştır. 1960'dan sonra şehirleşme ve nüfus artışı bisküvi tüketimini büyük oranda artırmıştır.

Temel gıda maddesi olmayan bisküvide ürün geliştirme çalışmaları oldukça önem taşımaktadır. Bisküvi üreticileri ürün geliştirme çalışmalarını bizzat kendileri yapmakta ve bu konuya bütçe ayırmaktadır. Bisküvi fabrikaları, son yıllarda dışa açılma çabaları çerçevesinde çeşitlerini artırmakta, bilimsel yöntemleri uygulamakta ve teknolojilerini modernleştirmektedirler. Bugün, sektörde, çoğunluğu modern teknolojiye sahip 40'ı aşkın fabrika faaliyet göstermektedir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre 2014 yılı itibariyle, Türkiye'deki toplam yaklaşık 710 bin ton civarındaki bisküvi üretimi yapılmaktadır. Sektör, ürün ve ambalaj çeşitlendirmesi yoluyla genç nüfusun tüketim eğilimini değerlendirmek suretiyle mevcut pazar büyüklüğünü daha genişletmeyi hedeflemektedir.

Tablo 4: Türkiye'nin Bisküvi Üretimi (Ton)

Yıl	Üretim	Yıl	Üretim
2003	530.000	2009	583.547
2004	550.000	2010	570.274
2005	401.526	2011	605.028
2006	429.512	2012	619.173
2007	489.524	2013	665.666
2008	628.541	2014	710.640

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri

4. TÜRKİYE'NİN DIŞ TİCARETİ

4.1. İHRACAT

Piyasaya girişte kolaylık, yatırım teşvikleri ve hızla gelişen ihracat olanakları, son yıllarda çok sayıda girişimcinin bu pazarda faaliyete başlamasına neden olmuştur. Tahıla dayalı ürünler içinde önemli seviyede katma değer yarattığı kabul edilen bisküvi sektörü, özellikle ihracata yönelik yatırımların odağı haline gelmiştir. Bisküvi, 2015 yılı itibariyle un ve unlu mamuller sektörü içinde buğday unundan sonra en çok ihracat yapılan ikinci alt sektör durumundadır.

1980'li yıllarda düşük seviyelerde seyreden toplam bisküvi ihracatımız, 1990 yılından itibaren hızlı bir artış göstermeye başlamıştır. 1980 yılında 2.706 ton ve 3,7 milyon ABD Doları olan ihracatımız, 1985 yılında 11.630 ton ve 12,6 milyon ABD Doları, 1990 yılında 16.709 ton ve 20,7 milyon ABD Dolarına yükselmiştir.

2010 yılına gelindiğinde ise bisküvi ihracatımız 151.495 ton ve 270 milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılına gelindiğinde ise, bir önceki yıla göre tatlı bisküvi ihracatı 161.259 ton ve 321 milyon ABD Doları seviyesine ulaşmıştır.

Bisküvi ihracatımızda, 2015 yılı içerisinde diğer yıllarda olduğu gibi en önemli ürün grubu, %63,5'lik payı ile 1905.31 GTP altında incelenen tatlı bisküviler olmuştur.

Tablo 5: Yıllar İtibariyle Türkiye'nin Bisküvi İhracatı (Miktar: Ton, Değer: 1.000 ABD Doları)

Ürün	2013		2014		2015	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer
Tatlı Bisküviler (gtp:1905.31)	146.153	297.584	152.701	311.027	161.859	321.746
Diğer Bisküviler (gtp:1905.90.45)	32.839	62.183	33.269	61.643	15.401	24.891
Toplam	178.992	359.767	185.970	372.670	177.260	346.637

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri

2015 yılı itibariyle, Irak %20'lik pay ile tatlı bisküviler ihracatımızdaki en önemli pazarımız durumundadır. Bu ülkeyi sırasıyla Yemen, Suudi Arabistan, Suriye, Lübnan ve Azerbaycan gibi diğer önemli pazarlarımız izlemektedir.

Tablo 6: Ülkeler İtibariyle Türkiye'nin Tatlı Bisküvi İhracatı (Miktar: Ton, Değer: 1.000 ABD Doları)

Sıra	Ülke	2013		2014		2015		2015 Değer Pay
		Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	%
1	Irak	39.766	74.672	34.997	68.612	35.277	64.261	20
2	Yemen	11.036	21.672	15.714	29.830	16.515	30.540	9,4
3	Suudi Arabistan	6.345	16.281	7.441	20.271	10.038	26.662	8,2
4	Suriye	10.833	17.979	15.055	24.595	11.102	16.761	5,2
5	Lübnan	3.486	8.981	3.373	8.906	5.593	14.296	4,4
6	Azerbaycan	3.677	10.343	3.603	10.632	4.965	13.502	4,2
7	Libya	3.793	8.637	3.071	6.973	5.165	10.529	3,3
8	Cezayir	4.281	9.710	5.991	14.376	4.296	10.253	3,2
9	Almanya	3.497	8.870	3.364	8.589	4.533	10.248	3,1
10	Romanya	5.861	10.798	5.286	10.047	5.681	9.546	2,9
	Diğerleri	53.578	109.642	54.806	108.197	58.694	115.148	35,7
	Toplam	146.153	297.584	152.701	311.027	161.859	321.746	100

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri

* Sıralama 2015 yılı itibariyle ve değer bazında yapılmıştır.

1905.90.45 GTP altında incelenen diğer bisküviler ihracatımızda, 2015 yılı itibariyle, Irak yaklaşık %19'luk pay ile tatlı bisküvilerde olduğu gibi en önemli pazarımız durumundadır. Bu ülkeyi sırasıyla takip eden Azerbaycan, Filistin (Gazze) ve Arnavutluk gibi önemli pazarlarımız takip etmektedir.

Tablo 7: Ülkeler İtibariyle Türkiye'nin Diğer Bisküviler İhracatı (Miktar: Ton, Değer: 1.000 ABD Doları)

Sıra	Ülke	2013		2014		2015		2015 Değer Pay
		Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	%
1	Irak	8.461	14.343	7.339	12.228	3.659	4.927	19
2	Azerbaycan	2.975	6.198	3.617	7.427	1.216	2.520	10
3	Filistin (Gazze)	1.856	3.387	1.983	3.467	1.012	1.535	6,1
4	Arnavutluk	1.752	3.479	2.048	3.806	934	1.428	5,7
5	Suriye	708	1.397	998	1.565	1.057	1.276	5,1
6	Bulgaristan	845	1.684	817	1.528	734	1.145	4,6
7	Ürdün	833	1.580	1.152	2.091	654	1.126	4,5
8	A.B.D.	711	1.450	832	1.585	602	1.100	4,4
9	Lübnan	1.439	2.540	1.393	2.457	554	1.003	4,1
10	K.K.T.C.	890	1.799	897	1.756	420	815	3,2
Diğerleri		12.374	24.326	12197	23.734	4.565	8.016	33
Toplam		32.839	62.183	33.269	61.644	15.401	24.891	100

Kaynak: TÜİK(Türkiye İstatistik Kurumu) verileri

* Sıralama 2015 yılı itibariyle ve değer bazında yapılmıştır

5.GENEL DEĞERLENDİRME

Bisküvi endüstrisi önemli gelişmeler göstermektedir. İç ve dış pazarlarda talebin artması, insanların beslenmesinde ve özellikle çocukların beslenme alışkanlıkları içinde önemli bir yer edinmesiyle birlikte bisküvi üretimi hızlı bir şekilde artmıştır. Bunun yanında, ürün çeşitlendirmesi ve teknolojilerin isteklere uygun olarak geliştirilmesiyle bisküviye olan talep gittikçe artmaktadır.

Bisküvinin, tüketici açısından fiyatının göreceli olarak düşük olması, kolay bulunabilen ve herkesin rahatlıkla tüketebileceği temel bir gıda maddesi özelliği, besin değerinin yüksekliği ve dayanıklılık özelliği ile diğer şekerli-unlu ürünlerle ikame edilebilme imkânını azaltmaktadır.

Üreticilerin ürün kalitesini artırarak verimliliği ve pazar payını genişletmesi, ürün çeşitliliği konusunda gerekli çalışmalara ağırlık vermesi, marka tanıtıcı ve yaygınlaştırıcı yönde yeterli ve istikrarlı çalışmalar yapması sektörün gelişimi için oldukça önem arz etmektedir.

Üretilen bisküvinin kalitesinin standartlara uyma zorunluluğu, özellikle ihracat yapan firmalar için önem kazanmaktadır. Standart bir üretim yapılabilmesi için yatırımlarda ve kullanılan hammaddelerde seçici olunması gerekmektedir. İstenilen kalite ve çeşitte ürün imal etmek, en önemli hammadde olan unun sürekli ve aynı kalitede temin edilebilmesine bağlıdır.

Sektördeki ürünler zorunlu tüketim maddesi olmadığı için, kalite özellikleri ve albenileri ile tüketimin artırılabilmesi sağlanmaktadır. Ambalajın dış görünümü ürünün satılmasına katkı sağlarken, kalitesi ve lezzeti sürekli bir pazar oluşturulmasına yardımcı olmaktadır. Ayrıca ihraç edilen bisküvinin ambalajının kaliteli olması ve ürünün ihraç edilen ülke insanının damak zevkine uygun olması ihracat şansımızı artırmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI

Adres: T.C. Ekonomi Bakanlığı
İnönü Bulvarı No:36 06510 Emek / ANKARA
Telefon: +90 312 204 75 00
www.ekonomi.gov.tr
<http://blog.ibp.gov.tr>
Çağrı Merkezi: 444 43 63